

Standpunt: Insteken actieplan dak- en thuisloosheid

Deze nota geeft enkele insteken geven voor het aangekondigde actieplan dak- en thuisloosheid en geeft daarmee tegelijk een aanzet van klijtlijnen hoe een ambitieus dak- en thuislozenbeleid er kan uitzien:

- Maak het recht op wonen het uitgangspunt van het beleid.
- Werk ontkokerd over de sectoren en over de bestuursniveaus heen.
- Ondersteun (boven)lokale netwerken, onder regie van lokale besturen
- Onderbouw het beleid met cijfers en monitor het gevoerde beleid.
- Ondersteun (boven)lokale netwerken , onder regie van lokale besturen
- Werk in eerste instantie aan preventie van dak- en thuisloosheid.
- Zet in op duurzame woongerichte oplossingen
- Vergeet niet dat opvang van dak- en thuislozen altijd noodzakelijk zal zijn.
- Beleid en acties kunnen niet zonder voldoende menskracht.

De VVSG vraagt dat de Vlaamse overheid lokale besturen meer ondersteunt en instrumenten biedt om de problematiek aan te pakken.

1. Situering nota

Dak- en thuisloosheid is geen marginaal fenomeen. Het is wijd verspreid. Op basis van vijf jaar tellingen in 194 gemeenten schatten onderzoekers dat ruim 20.000 mensen in Vlaanderen dak- of thuisloos zijn. Het gaat om 14.068 volwassenen en 6.295 kinderen. De tellingen doorbreken het stereotype beeld van de oudere, alleenstaande man op straat. Ongeveer 30 tot 40% zijn vrouwen. Ook kinderen maken een groot deel uit van de groep. De meeste mensen slapen tijdelijk bij familie of vrienden. Dak- en thuisloosheid is ook geen stedelijk probleem alleen. Ongeveer de helft verblijft in één van de 11 centrumsteden. Maar ook kleinere gemeenten tellen een aanzienlijk aandeel:

- Tot 30% verblijft in steden en gemeenten tussen 15.000 en 50.000 inwoners
- 13% van de volwassenen en 15% van de kinderen woont in een gemeente met minder dan 15.000 inwoners
- Vlaanderen telt in een kleine gemeente (< 15.000 inwoners) gemiddeld 1,36 dak- of thuisloze personen per 1.000 inwoners.

De Vlaamse regering wil deze problematiek meer aanpakken. “We versterken onze aanpak om dak- en thuisloosheid tegen te gaan” lezen we in het Vlaams regeerakkoord. Een belangrijk instrument is dan ook het actieplan dak- en thuisloosheid. Dit moet het beleid dat de Vlaamse overheid daartoe wil voeren immers coördineren en stroomlijnen: “De maatregelen vanuit de beleidsdomeinen Wonen en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verzamelen we in een nieuw actieplan ter voorkoming en bestrijding van dak- en thuisloosheid” staat in de beleidsnota’s Wonen en armoedebestrijding en welzijn. Dit actieplan wordt nog dit jaar opgemaakt. Met deze nota willen we enkele aspecten naar voor schuiven die opgenomen kunnen of moeten worden in het actieplan. Tegelijk willen we ook andere aandachtspunten meegeven om een sterk dak- en thuislozenbeleid te voeren. Die insteken zijn onder andere gebaseerd op eerder ingenomen standpunten van VVSG en het memorandum naar aanleiding van de recente verkiezingen.

Lokale besturen zijn o.a. regisseur van het lokaal sociaal beleid en van het lokaal woonbeleid. Ze bieden via hun OCMW dienstverlening en heel wat ondersteuning aan deze kwetsbare doelgroep, ze hebben mee de sleutels in handen van het toewijzingsbeleid voor sociale woningen, ze beheren doorgangswoningen, voorzien opvang, Kortom, hoewel de voornaamste hefboomen regionaal liggen, spelen lokale besturen een belangrijke rol in de aanpak van dak- en thuisloosheid. Het actieplan dak- en thuisloosheid is voor lokale besturen dus erg belangrijk.

Deze nota wil enkele insteken geven voor het aangekondigde actieplan dak- en thuisloosheid en daarmee tegelijk een aanzet geven van krijtlijnen hoe een ambitieus dak- en thuislozenbeleid er kan uitzien.

2. Het recht op wonen als uitgangspunt voor en dak- en thuislozenbeleid.

Een beleid om dak- en thuisloosheid te bestrijden moet gebaseerd zijn op het grondrecht dat iedereen over een behoorlijke huisvesting moet beschikken. Ook in de Vlaamse Codex Wonen is dat recht opgenomen.

Wie dak- of thuisloos is het verst verwijderd van de realisatie van dat recht en ziet hierdoor ook de kansen op de realisatie van andere grondrechten zoals het recht op gezondheid, maatschappelijke ontplooiing, gezinsleven, enz gehypothekeerd. Een duurzaam beleid om dak- en thuisloosheid te vermijden en op te lossen is dan ook noodzakelijk. De VVSG ijvert dan ook voor een ambitieus en realiseerbaar plan. De FEANTSA doelstellingen zijn vijf richtinggevende principes die inzake de strijd tegen dak- en thuisloosheid het recht op wonen ook concreter maken en waarnaar een globaal plan dak- en thuisloosheid moet streven. Ze vormen een goed kader om verdere acties in te bedden :

1. Niemand (met en zonder papieren) mag genoodzaakt zijn om tegen zijn wil op straat te moeten overnachten bij gebrek aan opvang die aangepast is aan zijn situatie.
2. Niemand mag genoodzaakt zijn om langer dan nodig te moeten verblijven in de opvang bij gebrek aan doorstromingsmogelijkheid naar (begeleid) wonen.
3. Niemand mag uit een instelling ontslagen worden (ziekenhuis, psychiatrie, gevangenis, jeugdinstelling...) zonder voldoende nazorg en een oplossing voor zijn woonsituatie.
4. Niemand mag uit huis gezet worden bij gebrek aan begeleidings- en herhuisvestingmogelijkheden.
5. Geen (toekomstige) jongvolwassen mag thuisloos worden als gevolg van de overgangssituatie naar zelfstandigheid.

3. Insteken voor het actieplan dak- en thuislozen

3.1. Een intersectoraal en interbestuurlijk verhaal als partners

Het bestrijden van dak- en thuisloosheid is geen sectoraal gegeven. Dak- of thuisloos zijn heeft consequenties op meerdere levensdomeinen. En meerdere beleidsdomeinen kunnen ook impact hebben op het voorkomen of aanpakken van dak- en thuisloosheid. Een coherent en samenhangend beleid over domeinen heen is dus noodzakelijk. Logischerwijs speelt het woonbeleid een cruciale rol. Maar ook armoedebelief, welzijnsbeleid, gezondheidszorg, sociale zekerheid, toegang tot onderwijs en werk, spelen een rol in het voorkomen en bestrijden van dak- en thuisloosheid. Een actie plan dak- en thuisloosheid is dus gebed in een breed armoede-, welzijns- en woonbeleid.

De aanpak van dak- en thuisloosheid is ook een interbestuurlijk verhaal. Ook de federale en lokale overheid hebben immers bevoegdheden en instrumenten om dak- en thuisloosheid te voorkomen en te bestrijden. Het vluchtelingenbeleid en de aansturing van de OCMW's bijvoorbeeld zijn federale bevoegdheden. Lokale besturen nemen zelf veel initiatieven ter preventie van uithuiszetting of voor de opvang van dak- en thuislozen. Enkel de acties van beleidsdomeinen Wonen en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verzamelen in een plan is dus onvoldoende. Voor de VVSG kan een dak- en thuislozenbeleid enkel slagen als meerdere sectoren en meerdere bestuursniveaus er samen de schouders onder zetten. We vragen dus om de opmaak van dit plan aan te grijpen om andere besturen en beleidsdomeinen te betrekken bij het dak- en thuislozenbeleid.

3.2. Beleid onderbouwd door cijfers

De basis van beleidsvoering (zeker op langere termijn) is een periodieke meting en monitoring van dak- en thuisloosheid. Enkel via cijfergegevens kan de voortgang van doelstellingen gemeten worden. We vragen daarom dat de Vlaamse overheid de periodieke tellingen van dak- en thuisloosheid blijft ondersteunen en de ondersteuning nog verder uitbreidt, zodat het fenomeen over heel Vlaanderen op een uniforme en wetenschappelijk correcte manier in kaart wordt gebracht. De tellingen die de voorbije jaren zijn gebeurd gaven het lokaal en bovenlokaal beleid heel wat kennis. Om zinvol beleid te kunnen voeren is het nodig dit regelmatig te herhalen

Monitoring als basis van evaluatie

De diverse dak- en thuislozentellingen zijn een vorm van monitoring. Zij geven een totaalbeeld. Het is ook zinvol om de concrete acties van het plan te monitoren. De lokale netwerken dak- en thuisloosheid kunnen daarin een rol spelen. Een belangrijk hulpmiddel zijn dan richtlijnen en tools om die monitoring van dak- en thuisloosheid en van de acties op lokaal niveau op uniforme en wetenschappelijk onderbouwde manier mogelijk te maken. De lokale monitoring kan deze evaluatie verrijken en verfijnen. Op basis van die evaluatie kan het beleid dan verder gezet of – indien nodig- bijgestuurd worden.

3.3. Ondersteun (boven)lokale netwerken , onder regie van lokale besturen

Cijfers en vaststellingen vertalen in acties vergt (financiële) middelen. De Vlaamse overheid moet de gemeenten hierin steunen. Dat kan ook gebeuren via de (boven)lokale netwerken, maar ook rechtstreeks voor het opnemen van bepaalde verantwoordelijkheden (zie verder vb opvang). Het overschrijden van sectoren en bestuursniveaus geldt immers ook op lokaal en regionaal vlak. Het voorgaande globaal plan zette in op een bovenlokale netwerkstructuur, die van onderuit moesten groeien. VVSG heeft altijd aangegeven dat het idee van de netwerkaanpak gelet op de veelzijdigheid van de problematiek zeker te onderschrijven valt. Vandaag zijn er een twintigtal (boven)lokale netwerken, die van onderuit ontstaan zijn en werken met middelen van lokale besturen en CAW's. Deze zijn niet gebiedsdekkend in Vlaanderen. Om de blinde vlekken op te vullen, en om de (boven)lokale netwerken vandaag verder vorm te geven, verder te kunnen aansturen en opdrachten te laten oppakken en acties (uit het plan) uit te voeren is het zinvol dat het globaal plan dak- en thuisloosheid in (financiële) ondersteuning voor die netwerken voorziet. De Vlaamse overheid kan dan partnerschappen vormen met de lokale besturen en de lokale actoren. Die partnerschappen kunnen via de bovenlokale netwerken vorm krijgen. Zorg er daarbij tevens voor dat door die ondersteuning de link gelegd wordt met belendende beleidsdomeinen, zoals woonbeleid, armoedebelaid, welzijnsbeleid, ...

Die ondersteuning kan ook verder gaan dan louter financieel. Delen van kennis, intervisiemomenten organiseren, informeren over internationale praktijken en programma's, de mogelijkheden om subsidies aan te vragen bekend maken, ... kunnen allemaal initiatieven zijn die netwerken versterken.

Onder regie van het lokale bestuur

Lokale besturen zijn de regisseurs van een lokaal armoede-, welzijns- en woonbeleid, rollen die ze van de Vlaamse overheid toebedeeld krijgen. Ze moeten deze rol ook binnen de netwerken kunnen blijven spelen, gekaderd binnen het decreet lokaal sociaal beleid. De VVSG vindt dat lokale besturen in samenspraak met de betrokken actoren mee moet kunnen beslissen over acties, beleidsintenties, middelen en hoe die ingezet worden om zo die regisseursrol ten volle te kunnen spelen en te kunnen inspelen op meer lokale en regionale noden inzake dak- en thuisloosheid. Op lokaal vlak moet immers maatwerk kunnen afgeleverd worden die de verbinding maakt tussen de lokale en de Vlaamse beleidsdoelstellingen. Het netwerk moet dus sterk kunnen aangestuurd worden door de lokale besturen en het lokale beleid. Ze moeten hiervoor over de nodige financiering en doorzettingselementen beschikken. Een innovatief idee is daarom het concept 'voorwaardelijke middelen' als financieel instrument. Lokale besturen krijgen hierbij vat op Vlaamse middelenstromen naar partners door deze deels voorwaardelijk te maken aan samenwerking en afstemming met het lokale beleid. De middelen worden vrijgegeven na overeenstemming tussen het lokale bestuur en de partner over lokaal gekozen doelstellingen.

Dit betekent ook dat middelen om dak- en thuisloosheid te bestrijden (vb voor housing first trajecten, voor woonbegeleiding, ...) aan het netwerk worden uitgekeerd, en niet louter sectoraal. Zo ontstaat er ook een gedeelde verantwoordelijkheid over de aanpak van dak- en thuisloosheid.

3.4. Preventie van dak- en thuisloosheid

Voorkomen is beter dan genezen. Preventie van dak- en thuisloosheid verdient dan ook alle aandacht. De oorzaken van dak- en thuisloosheid zijn vaak complex en onderling samenhangend.

Belangrijke oorzaken zijn

- een te laag inkomen en een te klein aanbod aan betaalbare woningen. Dit zorgt ervoor dat voor vele mensen kwaliteitsvol wonen onbetaalbaar is. Ze komen terecht in situaties met een grote woononzekerheid. Uithuiszetting is dan ook één van de meest voornamelijk redenen van dak- en thuisloosheid.
- De onzorgvuldige uitstroom uit voorzieningen en instellingen (inclusief gevangenis en opvangcentrum) is vaak een oorzaak van dak- en thuisloosheid. Vaak is er te weinig aandacht voor de woonsituatie van de patiënt na het ontslag of is er onvoldoende ambulante begeleidingscapaciteit om de persoon verder op te volgen.
- Daarnaast spelen ook nog persoonlijke en relationele factoren, zoals verslavingsproblematieken, familiale situaties, die mee aanleiding kunnen geven op dak- en thuisloosheid. De nodige (woon)begeleiding en overleg tussen verschillende diensten waarmee die personen in aanraking komen, ontbreekt soms. Die capaciteit moet uitgebreid worden.

Deze verschillende oorzaken tonen nogmaals aan dat een dak- en thuislozenplan een plan is dat meerdere beleidsdomeinen en bestuursniveaus betreft. Preventie van dak- en thuisloosheid vereist ook acties, middelen en gewijzigd beleid in de gezondheidszorg (vb bij afbouw van psychiatrische bedden), in het detentiebeleid (vb bij de uitstroom uit de

gevangenis), in het asielopvangbeleid (vb tijd na erkenning om de opvang te verlaten), in het welzijns- en zorgbeleid (vb bij uitstroom uit jeugdinstellingen, het opvolgen van ex-verslaafden,), ... Elk van deze beleidsdomeinen kan dus inspelen op grote hefboomen om dak- en thuisloosheid te voorkomen: een groter aanbod aan betaalbare woningen, een verhoging van het inkomen, afstemming tussen verschillende diensten, investeren in begeleiding. We vragen uitdrukkelijk dat de regionale en federale overheden hierin hun verantwoordelijkheid nemen.

3.5. Zet in op duurzame woongerichte oplossingen

Het dak- en thuislozenbeleid moet inzetten op woongerichte duurzame oplossingen. De beste aanpak om dak en thuisloosheid te voorkomen is zorgen voor een stabiele woonsituatie. Een woongerichte oplossing betekent niet noodzakelijk een klassieke woning huren of kopen, maar kan ook via andere woonvormen op maat van en rekening houdend met de keuzevrijheid van de doelgroep. Een goed ruimtelijk kader kan dit ook faciliteren. Nieuwe, en meer alternatieve, woonvormen komen dus in beeld als deel van de oplossing. Niet iedereen zal dat zelfstandig kunnen. De principes van 'housing first' (woongericht, begeleiding indien nodig) kunnen hierbij dan leidend zijn.

3.6. Opvang blijft noodzakelijk

Help gemeenten - ook financieel- bij de opvang van dak- en thuislozen. Ondanks alle aandacht op een preventieve aanpak en woongerichte oplossingen zal opvang van dak- en thuislozen altijd nodig blijven. Opvang is altijd tijdelijk – liefst zo kort mogelijk – en er wordt vooral gewerkt aan doorstroming. Opvang is geen blijvende oplossing en mensen die verblijven in de opvang realiseren niet hun recht op wonen. Volgens het samenwerkingsakkoord dak- en thuisloosheid uit 2014 zijn het de lokale besturen die bevoegd zijn voor de opvang van dak- en thuislozen. De cijfers tonen aan dat er heel veel dak- en thuislozen zijn. Lokale besturen kunnen dan ook niet alleen instaan voor de opvang. Ondersteuning (financieel, menskracht, ...) is nodig.

Zo komen de kosten voor een verblijf in een residentieel opvangcentrum vaak ten laste van het lokale OCMW. Die verblijfskosten voor een gezin zijn veel meer dan overeenkomstige leefloonbedrag. Een dak- of thuisloze kan die kost niet alleen dragen. Daarnaast rest er ook geen budget meer voor het vinden van reguliere huisvesting (huurwaarborg, eerste maand huur, verhuiskosten, ...). De centrale overheden zouden moeten tussenkomen in deze verblijfskosten, zoals ook gebeurt voor de opvang in de psychiatrie of andere instellingen e.d.).

Ook in de doorgangswoning en noodwoning is begeleiding nodig

Bijna elk lokaal bestuur beschikt over doorgangswoningen/transitwoningen/noodwoningen waarin o.a. dak- en thuislozen kunnen worden opgevangen. Ze zijn ook belangrijk in het woningkwaliteitsbeleid om (tijdelijke) herhuisvesting mogelijk te maken na een onbewoonbaarverklaring. De Vlaamse overheid financiert via het beleidsdomein wonen tot maximaal de helft de realisatie of renovatie van een noodwoning. Dergelijke gedeelde investering is positief. Wel ontbreekt er een tussenkomst voor de begeleidingskost. De VVSG vraagt dat er naast de gedeelde financiering voor de bakstenen ook een gedeelde financiering voor het beheer van en de begeleiding in de noodwoning wordt voorzien

Over de nachtopvang

Een aantal besturen (vooral de grotere steden) organiseren heel het jaar door nachtopvang, welke uitgebreid wordt tijdens de winterperiode. Gent en Antwerpen ontvangen voor die winteropvang een minimale ondersteuning van de federale overheid. Dit is het laatste 'redmiddel' om mensen niet op straat te laten slapen. De organisatie van zowel de winter als de nachtopvang is een grote investering voor die lokale besturen. Hierdoor organiseert niet elk lokaal bestuur dergelijke opvang, worden daklozen niet altijd in hun eigen regio opgevangen. De kost en de begeleiding komt volledig bij die enkele steden te liggen. Door het gebrek aan plaatsen, en de hoge inspanningen die deze opvang dat vergt, levert dit vaak ook onderling tussen steden en gemeenten spanningen op.

We vragen dat de Vlaamse Overheid een gebiedsdekkend solidair regiesysteem opzet opdat er een regio dekkend aanbod ontstaat, zodat mensen in de regio van hun keuze kunnen opgevangen worden. De steden en gemeenten moeten daarbij ook voldoende financieel ondersteund worden om dit regio dekkend aanbod waar te kunnen maken.

3.7. Acties realiseren, dak- en thuislozen begeleiden en opvangen vergt menskracht

De VVSG vraagt dat de Vlaamse overheid investeert in menskracht bij de lokale actoren om de problematiek van dak- en thuisloosheid aan te pakken. In een preventieve aanpak met woongerichte oplossingen als uitgangspunt en opvang als noodzakelijk sluitstuk kan je het belang van voldoende menskracht niet onderschatten. Beleid, op basis van cijfers, omzetten in acties, vergt personeel. Om een aanbod op maat aan (ambulante) begeleiding om te kunnen blijven wonen te garanderen en om mensen te begeleiden in de opvang met zicht op doorstroom naar een woonoplossing zijn er gekwalificeerde mensen nodig. De vermaatschappelijking van de zorg maakt dat er nog meer dan voorheen groepen van mensen zijn, die enkel zelfstandig kunnen wonen mits begeleiding. Lokale besturen en actoren hebben de financiële middelen niet altijd om de nodige inzet te garanderen. Een globaal plan dak- en thuisloosheid moet dus voorzien dat er voldoende kan geïnvesteerd worden in de nodige capaciteit. Gelet op de diverse doelgroepen en problematieken die gepaard gaan met dak- en thuisloosheid, zal ook dit investering vergen vanuit verschillende sectoren en beleidsdomeinen. Belangrijk is dan dat de begeleidingscapaciteit niet sectoraal benaderd wordt, maar dat de lokale netwerken dak- en thuisloosheid die capaciteit kunnen inzetten op maat van de noden en de werking in de regio.

3.8. Overzicht van aanbevelingen

Deze insteken leiden tot verschillende minder en meer concrete aanbevelingen:

- Vergroot het aanbod van sociale en betaalbare huurwoningen om het recht op wonen effectief te kunnen waarmaken. Kunnen beschikken over een betaalbare kwaliteitsvolle woning is de beste preventie van dak- en thuisloosheid. Daarbij moet ook oog zijn voor een grotere diversiteit in woningtypologie, met

bijvoorbeeld meer aandacht voor grotere woningen. OCMW's merken immers dat de zoektocht naar betaalbare woningen voor grote gezinnen enorm moeilijk is.

- Werk aan een gezamenlijke en gecoördineerde en ontkokerde strategie over sectoren heen die vertrekt van onderuit om het perspectief van de dak- en thuislozen mee te nemen. Vertrek daarbij vanuit een rechtenbenadering en zet in op een proactieve rechtentoekenning om onderbescherming tegen te gaan, zowel voor dak- en thuislozen als voor kwetsbare mensen met een (hoger) risico om dakloos te worden
- Betrek de federale en lokale overheid bij het actieplan dak- en thuisloosheid. Ga het gesprek aan om samen tot acties te komen en om de impact van elke maatregel op elkaar te kunnen ondervangen.
- Werk een structureel beleid uit in plaats van telkens te werken via projectoproepen en tijdelijke – en dus onzekere- financiering. Exemplarisch zijn de housing first projecten.
- Ondersteun de bovenlokale netwerken dak- en thuisloosheid, want deze problematiek vergt een bovenlokale aanpak. Verbind deze steun en financiering met andere bestaande kanalen, zoals bijvoorbeeld de intergemeentelijke samenwerking lokaal woonbeleid of het Geïntegreerd Breed Onthaal, die ook actief zijn in verwante thema's. Hierdoor vergroot de kans op intersectoraal werken.
- Geef lokale besturen als regisseurs van het lokale woon- en sociaal beleid de nodige hefboomen om hun regierol in die netwerken te kunnen opnemen (vb concept voorwaardelijke middelen).
- Blijf de periodieke tellingen van dak- en thuisloosheid ondersteunen en breid ze verder uit, zodat het fenomeen over heel Vlaanderen op een uniforme en wetenschappelijk correcte manier in kaart wordt gebracht.
- Zet als centrale overheden verder in op wetenschappelijk onderzoek naar dak- en thuisloosheid, o.a. naar profielen die momenteel veelal onder de radar blijven.
- Verzamel structureel gegevens over de vorderingen tot uithuiszettingen, de gevelde vonnissen en de uitvoering ervan.
- Ondersteun bovenlokale netwerken om lokaal de outcome en effecten van acties te meten door het aanreiken van uniforme tools en richtlijnen. Dit kan ook toelaten dat er globaler Vlaams beeld ontstaat.
- Werk samen met partners en actoren aan de kennisopbouw en -verspreiding en faciliteer intervisie en kennisdeling.
- Versterk de OCMW's om hun taak bij de preventie van uithuiszettingen en bij opvang van dak- en thuislozen beter te kunnen opnemen, want vandaag beschikken ze hiervoor vaak niet over voldoende personeelscapaciteit.
- Neem de aanbevelingen van het Steunpunt Wonen over de werking van het fonds ter bestrijding van uithuiszetting (o.a. over de personeelscapaciteit) ter harte.
- Investeer in preventieve woonbegeleiding. Voorzie in voldoende structurele middelen voor lokale besturen en de hulpverlenende organisaties om een aanbod uit te werken met een tijdige ambulante begeleiding en ondersteuning voor mensen die hun woning dreigen te verliezen.

- Zorg dat de uitstroom uit instellingen (psychiatrie, gevangenis, jeugdzorg, ... 'gecontroleerd en voorbereid' gebeurt: investeer in overleg en afspraken tussen de sectoren (inclusief huisvesting en lokale besturen) om wonen en opvang duurzamer te maken, zodat mensen begeleid worden om een woning/opvang te behouden of er terug naar toe te leiden. Mensen mogen niet zonder voldoende nazorg en oog voor de woonsituatie ontslagen worden.
- Vermijd dat door de afbouw van middelen, bedden, begeleiding in andere beleidsdomeinen de problematiek verschuift.
- De woonmaatschappijen zijn in eerste instantie huisvester, maar ze hebben ook een huurbegeleidingstaak naar hun huurders toe. Deze taak werd vooral in het vroegere SVK-model sterk opgenomen. Door de vorming van de woonmaatschappijen is die huurbegeleiding verspreid over een groter aantal huurders. We vragen dat de woonmaatschappijen voldoende ondersteund worden zodat ze harder kunnen inzetten op huurbegeleiding voor alle huurders die er nood aan hebben als preventieve maatregel om uithuiszetting te voorkomen. .
- Ken de huurpremie sneller toe en werk ondertussen aan een bijsturing en hervorming van de huurpremie en -subsidie. (Kandidaat)- huurders moeten er sneller recht op hebben, ze moeten automatisch toegekend en verder uitgebreid worden. Schrap belemmerende factoren, zoals de link met de installatiepremie verleend door het OCMW, de wachttermijn van vier jaren voor de huurpremie, het feit dat een huursubsidie enkel kan toegekend worden na een besluit ongeschikt - onbewoonbaar en niet op basis van een technisch verslag, ... Het doel is immers de betaalbaarheid van wonen op de private huurmarkt te ondersteunen voor woonbehoeftige kandidaat-huurders. Een verhoging van hun inkomen verlaagt het risico op wanbetaling en uithuiszetting..
- Verhoog de kans op toegang voor dak- en thuislozen tot een woning door het systeem van de huurwaarborglening te verbeteren (cf. evaluatierapport van Steunpunt Wonen) zodat elke huurder er een beroep op kan doen. Streef ook naar een centraal Huurwaarborgfonds, zodat OCMW's ontlast worden en het stigma voor deze huurders verdwijnt.
- Maak het principe van 'housing first' (woongericht, begeleiding indien nodig) leidend bij het beleid m.b.t. dak- en thuisloosheid. Werk hiervoor samen met verschillende beleidsdomeinen, diensten en organisaties. Een woongerichte oplossing betekent niet noodzakelijk een klassieke woning huren of kopen, maar kan ook via nieuwe woonvormen op maat van en rekening houdend met de keuzevrijheid van de doelgroep.
- Herbekijk de regelgeving over wonen (kwaliteitsnormen, premiebeleid), ruimtelijke ordening, erfgoed, energie (premiebeleid), welzijn, burgerzaken en ondersteun innovatieve initiatieven en bekijk of en hoe ze opschaalbaar zijn, zodat deze nieuwe woonvormen een piste kunnen zijn voor een woongerichte oplossing voor dak- en thuislozen.
- Ondersteun lokale besturen financieel voor de verschillende opvanginitiatieven van dak- en thuislozen die ze noodzakelijk moeten nemen.

- Voorzie de nodige professionele omkadering en begeleiding binnen alle initiatieven van die worden opgezet. Huisvesting/opvang en ondersteuning dienen hand in hand te gaan.